
ТВАРИННИЦТВО, КОРМОВИРОБНИЦТВО, ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ПЕРЕРОБКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

УДК 636.32/38: 636.083

ВІДТВОРЮВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ ВІВЦЕМАТОК ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО ТИПУ АСКАНІЙСЬКОЇ М'ЯСО – ВОВНОВОЇ ПОРОДИ

*ВОВЧЕНКО Б.О. – д.с.-г.н., професор,
КЛЮЄНКОВ В.О. – магістр, Херсонський ДАУ*

Стан вивчення проблеми. Відтворення сільськогосподарських тварин забезпечує людство необхідними білковими продуктами та сировиною. У вівчарстві селекція спрямована на досягнення максимальної продуктивності та ґрунтується на передбаченні, що ознаки молочності знаходяться в позитивному генетичному зв'язку з діяльністю всього організму, у тому числі і плодючості. Тому проблемам відтворення овець приділяється постійна увага.

Плодючість і молочність овець – тісно взаємопов'язані функції організму. Їх оптимальна поєднуваність обумовлена взаємодією генотипу та середовища. При цьому вплив генотипу на плодючість та спадкові дефекти, які погіршують чи обмежують відтворні якості, вивчено повніше, ніж фактори, які стимулюють багатоплідність овець [2].

Значна питома вага вибракування (до 20 – 25%) за плодючістю часто обумовлює втрату цінних генотипів, зниження інтенсивності відбору за іншими ознаками, збільшення витрат на вирощування ремонтного молодняка [1].

У даний час у практиці м'ясо – вовнового вівчарства застосовують різні системи вирощування молодняка залежно від його напрямку й інтенсивності, а також від породних особливостей та природно – кліматичних зон [5].

В екстремальних умовах півдня України вівці м'ясо – вовнового напрямку продуктивності повинні зберігати високу відтворювальну здатність і резистентність до захворювань.

Завдання і методика досліджень. Розробити основні напрями племінної роботи зі стадом м'ясо – вовнових овець, що рекомендується для покращення відтворювальної здатності вівцематок. Стадо овець ТОВ «Шаролезька вівця» представлено вівцями дніпропетровського типу асканійської м'ясо – вовнової породи. Це господарство є єдиним племінним господарством по розведенню овець дніпропетровського типу асканійської м'ясо – вовнової породи.

В основу розробки селекційних заходів, направлених на вдосконалення відтворювальних якостей, було проведено вивчення стану вівцепоголів'я під час бонітування дорослого поголів'я і молодняка.

Відтворювальна здатність вівцематок значною мірою обумовлена генотипом, їх вгодованістю, а також забезпеченістю зеленими кормами, які стимулюють активність і овуляцію яйцеклітин. Своєчасна підготовка вівцематок до осіменіння, особливо в період їх високої статевої активності, сприяє підвищенню заплідненості і зменшенню перегулів в 2,2 – 4 рази.

Вівцематки дніпропетровського типу асканійської м'ясо – вовнової породи характеризуються високою запліднювальною і відтворювальною здатністю (табл.1).

Таблиця 1 - Показники відтворювальної здатності вівцематок

Показники	Вівцематки дніпропетровського типу асканійської м'ясо – вовнової породи
Запліднено маток, голів	300
Запліднено маток, %	100
Нормально окотилося, голів	293
Нормально окотилося, %	97,6
Отримано ягнят, голів	372
в т.ч. ярки, голів	192
баранців, гол	180
Співвідношення баранці / ярки	0,94 : 1
Отримано ягнят:	
на 100 запліднених маток, %	124,0
на 100 маток, які окотилися %	126,9
Вибуло суягних, голів	2
Абортованих, голів	3
Окотилося мертвим плодом, голів	2
Багатоплідних маток, голів	79
Багатоплідних маток, %	26,3
Збереженість ягнят до відлучення, %	96,8
Відлучено, голів	360

Встановлено, що із 300 голів, які були спаровані, тільки 7 голів не об'ягналися нормально, з них абортованих – 3 вівцематки, окотилися мертвим плодом – 2 вівцематки, вибуло суягних – 2 вівцематки. Це дає можливість заключити, що вівцематкам дніпропетровського типу асканійської м'ясо-вовнової породи притаманна висока відтворювальна здатність: нормально окотилося 97,6%, а вихід ягнят на 100 маток, які окотилися - 126,9%. Збереженість ягнят до відлучення висока і становила – 96,8%.

У результаті досліджень встановлено, що на Дніпропетровщині початок активного статевого циклу овець співпадає з настанням короткого дня, зниженням температури повітря. У вівцематок відмічено підвищену чутливість їх репродуктивної системи до високих температур.

Підвищена чутливість репродуктивної системи до високих температур відмічена у вівцематок породи лінкольн, які були завезені з Англії в степову зону і в охоту приходили в кінці жовтня, а також у вітчизняних м'ясо – вовнових порід [4].

Так, за період з 10 по 25 серпня, коли температура повітря була достатньо високою в межах 22,7...24,9⁰С, вівцематки не приходили в охоту. Починаючи з 25 серпня по 10 вересня, відмічено зниження температури до 18⁰С і в цей період спаровано лише 3,9 % вівцематок, у другій декаді вересня, при температурі повітря 12,2...14,6⁰С, - 43% вівцематок, у третій, при середній температурі повітря 12,4⁰С – 31,5%, тобто за дві останні декади вересня спаровано 74,5%.

Масове ягніння вівцематок відбулося у короткий термін, за 33 дні. За цей період багатоплідність вівцематок становила 119,4...142,3%. У вівцематок, які спаровані з 11 по 20 вересня, багатоплідність з початком осіменіння становила 119,4...123,0% проти 100 у вівцематок, які спаровані з 25 серпня по 10 вересня (табл.2).

Таблиця 2 - Результати ягніння вівцематок залежно від строків їх парування

Період парування	Дата ягніння	Кількість вівцематок, які об'ягнілися		Одержано ягнят, голів	Багатоплідність вівцематок, %
		голів	%		
25.08–10.09	20.01–05.02	8	2,8	8	100
11.09–15.09	06.02–10.02	36	12,2	43	119,4
16.09–20.09	11.02–15.02	91	30,9	112	123,0
21.09–25.09	16.02–20.02	52	17,7	74	142,3
26.09–30.09	21.02–25.02	40	13,8	56	140,0
01.10–05.10	26.02–02.03	26	8,8	33	126,9
06.10–10.10	03.03–07.03	6	2,2	7	116,7
11.10–15.10	08.03–10.03	26	8,8	30	115,4
16.10–22.10	11.03–15.03	8	2,8	9	112,5
Всього	х	293	100,0	372	126,9

Найвищі показники багатоплідності одержано у вівцематок, які були спаровані в третій декаді вересня і об'ягнілися в кінці лютого (140,0 – 142,3%).

У наслідок значного зменшення в раціоні вівцематок зеленої маси с 01 жовтня їх багатоплідність знизилася на 13,1% (126,9% проти 140,0%), а починаючи з 06 жовтня – на 10,2 – 14,4% (116,7 – 112,5% проти 126,9%).

Отже, з метою підвищення багатоплідності вівцематок їх парування доцільно проводити при температурі повітря в межах 12 – 15⁰С з 11 вересня до 05 жовтня, тобто протягом двох статевих циклів.

Як відомо з літературних джерел, багатоплідність вівцематок дніпропетровського типу становила 101...123%, асканійських кросбредів і асканійських чорноголових становить відповідно 145...148% і максимальна 183% [3].

Висновки. Дослідженнями встановлена висока відтворювальна здатність вівцематок дніпропетровського типу асканійської м'ясо-вовнової породи в степовій зоні України, яка дає можливість збільшити виробництво продукції вівчарства. З метою посилення селекції за цією селекційною ознакою доцільно використовувати поліпшуючий генофонд.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Ерохин А.М., Джамчаров Д.М. Селекция романовских овец на плодовитость // Овцеводство. – 1992. - №5. - С. 20-30.
2. Мирошник И.А. Влияния фактора кормления при оценке овец разных генотипов // Новое в методах зоотехнических исследований. – Харьков. -1992. – 4.2. – С. 85 – 88.

3. Польська П.Г., Калашук Г.П., Шаламай Л.П. Інтенсивний тип м'ясо-вовнових овець - асканійські кросбреди // Селекція наук. виробничий бюлетень. – К., 1994. – С. 78-80.
4. Ульянов А.Н., Рыжков А.В. Интенсивная технология полутонкорунного шерстного овцеводства. – М.: Росагропромиздат. - 1992. – С. 26-27; 104-106; 126-139.
5. Хом'як О.А. Вплив генотипу на показники продуктивності та відтворні здатності у тварин // Розведення і генетика тварин. – К.: Аграрна наука. – 2001. – Вип. 34. – С. 203 – 204.

УДК 636.22/28.034:636:612

ХАРАКТЕРИСТИКА СТАДА УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ ЗА СТУПЕНЕМ ФЕНОТИПОВОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ

ДУДОК А.Р. – к.с.-г.н., с. н. с., Інститут тваринництва степових районів імені М.Ф. Іванова «Асканія-Нова» – Національний науковий селекційно-генетичний центр з вівчарства НААН

Постановка проблеми. Інтенсивні процеси породоутворення на теренах незалежної України покликані значно підвищити генетичний потенціал продуктивності сільськогосподарських тварин, що за створення оптимальних умов їх вирощування і годівлі має забезпечити належний рівень конкурентоспроможності нових порід в умовах формування ринкових відносин в аграрному секторі економіки та рентабельності галузі тваринництва.

До нових селекційних досягнень висувається ряд вимог, серед яких і досягнення певного рівня генотипової і фенотипової консолідації за господарськи корисними ознаками [1].

Тому метою досліджень було вивчити рівень консолідації корів української червоної молочної породи за молочною продуктивністю.

Матеріал і методика досліджень Дослідження проводились у стаді СВК «Лідія» Скадовського району Херсонської області. Об'єктом досліджень були тварини української червоної молочної породи. До аналізу залучено дані по 320 коровах сучасного стада. Молочна продуктивність корів оцінювалася за показниками надою та вмісту жиру в молоці впродовж першої та другої лактацій.

Аналіз ступеня фенотипової консолідованості селекційних груп стада червоної молочної породи розрахований за методикою Ю.П. Полупана [1]. Статистичну обробку матеріалів досліджень проведено на персональному комп'ютері за алгоритмами Н.А. Плохинського [3], Е.К. Меркур'євої [2].

Результати досліджень. Проведений аналіз молочної продуктивності корів СВК «Лідія» показав, що в середньому від них за першу лактацію отримано 2636 кг молока з вмістом жиру 3,87% та кількістю молочного жиру 102 кг. Слід відмітити, що у тварин за надоєм спостерігається висока мінливість ознаки $C_v=23,8\%$ і це засвідчує наявність матеріалу в стаді для його подальшого вдосконалення.

За другу лактацію у корів спостерігається також висока мінливість показників молочної продуктивності, як і за першу. Від корів в середньому отримано 3127